

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ELSŐ SZEKCIÓ

KOSURNYIKOV ÉS MÁSONK kontra MAGYARORSZÁG

(Kérelem száma 59017/14)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2021. január 21.

A jelen ítélet végleges, de szerkesztői változtatások alá eshet.

KOSURNYIKOV ÉS MÁSONK kontra MAGYARORSZÁG
ÍTÉLET

A Kosurnyikov és mások kontra Magyarország ügyben,
az Emberi Jogok Európai Bírósága (Első Szekció) az alább felsorolt személyek részvételével, Tanácsban tartott ülésén:

Alena Poláčková, *Elnök,*

Paczolay Péter,

Gilberto Felici, *bírák,*

és Renata Degener, *Szekció Jegyzőkönyv-vezető helyettes,*

az alábbiak figyelembevételével:

három magyar állampolgár, Kosurnyikov Igor, Kosurnyikovné Simon Katalin Zsuzsanna és Kosurnyikov Dorottya Natália („a kérelmezők”) Magyarország ellen, az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Egyezmény 34. Cikke alapján 2014. augusztus 21-én benyújtott (59017/14. számú) kérelme;

döntés arról, hogy a kérelem Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkére vonatkozó részéről értesítik a magyar kormányt („a Kormány”) és a kérelem többi részét elfogadhatatlannak nyilvánítják;

a felek észrevételei;

2020. december 16. napján zárt tanácskozáson,

a fenti napon kelt alábbi ítéletet hozza:

BEVEZETŐ

1. A kérelem tárgya az a tény, hogy a kérelmező család bankszámláját pénzmosás gyanúja miatt folytatott büntetőeljárás keretében zárolták. Az intézkedés 2010. óta van hatályban.

A TÉNYEK

2. A kérelmezők 1954-ben, 1956-ban és 1987-ben születtek, és Budapesten élnek. Falusi A., Budapesten praktizáló ügyvédnö képviselte őket.

3. A Kormányt Tallódi Z. úr, az Igazságügyi Minisztérium alkalmazottja képviselte.

4. A tényállás a felek előadása alapján az alábbiakban foglalható össze.

5. A City of London Police (magyar fordításban: „London Város Rendőrsége”) büntetőeljárást indított egy brit állampolgár ellen sikkasztás és pénzmosás miatt. 2010. február 5. napján a Southwark Crown Court („Southwark Királyi Bíróság”) elrendelte, hogy minden olyan bankszámlát zároljanak, amelyre a vádlott bankszámlájáról átutalás érkezett.

6. Az Európai Büntetőjogi Együttműködésről szóló Egyezmény alapján a London Crown Attorney’s Office („Londoni Királyi Ügyészség Hivatala”) felkérte a magyar hatóságokat, hogy zárolják a kérelmezők

KOSURNYIKOV ÉS MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG
ÍTÉLET

magyar bankok által vezetett személyes bankszámláit és az egyik kérelmező vállalkozásainak magyar bankok által vezetett bankszámláit.

7. 2010. május 31-én a Budai Központi Kerületi Bíróság elrendelte a bankszámlák zárolását. Fellebbezést követően a Fővárosi Törvényszék hatályon kívül helyezte az elsőfokú határozatot és új eljárást rendelt el. A megismételt eljárásban 2010. október 20. napján a Budai Központi Kerületi Bíróság ismét elrendelte a bankszámlák zárolását.

8. A bíróság azt állapította meg, hogy az Egyesült Királyságban folytatott eljárás olyan bűncselekmény miatt folyik, amely a magyar büntető törvénykönyv alapján is büntetendő (318. §). Ezen kívül, a büntetőeljárás olyan bűncselekmény miatt volt folyamatban, mely esetében vagyonelkobzás is elrendelhető. Azt is megállapította, hogy bár a bankszámlákon található összegek fölött nem rendelkezett a vádlott, ezeket az összegeket a vádlott utalta át, és ennél fogva vagyonelkobzás alá eshetnek. Ennél fogva megállapította, hogy fennállnak a büntető eljárásról szóló törvény 159. § szerinti zár alá helyezés feltételei.

9. A bíróság azt is megállapította, hogy enyhébb intézkedés alkalmazása nem lehetséges, mivel a szóban forgó bankszámlák egyikét már jogellenesen kiürítették és lezárták a büntetőeljárás alatt.

10. Ezt a határozatot a Fővárosi Törvényszék fellebbezés alapján eljárva 2010. december 15. napján hatályában fenntartotta.

11. 2013. november 4. napján a kérelmezők kérték a zár alá vétel feloldását. A kérelmet a Budai Központi Kerületi Bíróság 2014. február 24-én elutasította. Fellebbezést követően a Fővárosi Törvényszék 2014. március 21-én ezt a határozatot hatályában fenntartotta. Mindkét bíróság megállapította, hogy nem feladatuk annak mérlegelése, hogy a brit bűnüldözési hatóságok miként folytatják le az eljárásukat.

12. A felektől 2018. július 3-án kapott legutóbbi információ szerint az intézkedés még hatályban van.

A JOG

I. AZ EGYEZMÉNY ELSŐ KIEGÉSZÍTŐ JEGYZŐKÖNYVE 1. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

13. A kérelmezők azt kifogásolták, hogy a zár alá vétel ismételt elhúzódnása tulajdonhoz való joguk gyakorlásába való indokolatlan beavatkozás, amely sérti az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyve 1. Cikkében foglaltakat, mely szerint:

„Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit sem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve, ha ez közérdekből és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elvei szerint történik.

Az előző bekezdésben foglaltak nem korlátozzák az államok jogát olyan törvények alkalmazásában, melyeket szükségesnek ítélnak ahhoz, hogy a javaknak a köz

KOSURNYIKOV ÉS MÁSONK kontra MAGYARORSZÁG
ÍTÉLET

érdekében történő használatát szabályozhassák, illetőleg az adók, más közterhek vagy bírságok megfizetését biztosítsák.”

14. A Kormány azzal érvelt, hogy – tekintettel arra, hogy az adott ügyben a magyar hatóságok mindössze a brit hatóságoknak nyújtottak jogsegélyt – a kérelmezőknek közvetlenül a brit hatóságokhoz kellett és kellett volna fordulniuk. Mi több, a szóban forgó összeg nem a kérelmezők pénze volt, hanem valaki más által elkövetett bűncselekményből származott. Mindenesetre, a magyar hatóságok Egyezmény alapján fennálló felelőssége korlátozott volt, mivel nem tettek sokkal többet annál, mint hogy jogsegélyt nyújtottak a brit hatóságoknak.

15. A kérelmezők ezt általánosságban vitatták.

16. A Bíróság megállapítja, hogy a Kormány elmulasztott hivatkozni a magyar jog alapján rendelkezésre álló, és a kérelmezők által alkalmazandó bármilyen jogorvoslati lehetőségre. Ebből az következik, hogy a hazai jogorvoslati lehetőségek kihasználásának elmulasztása miatt a kérelmet nem lehet elutasítani. Ezen kívül a jelen kérelem nem nyilvánvalóan alaptalan, és az Egyezmény 35. Cikkében szereplő más okból sem lehet elutasítani.

17. Ami az érdemi kérdéseket illeti, a Bíróság megállapítja, hogy a felek között nem képezte vita tárgyát az, hogy megtörtént a kérelmezők tulajdonhoz való jogának gyakorlásába történt beavatkozás, amelyre az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikke utal. A Bíróság nem lát okot arra, hogy a jelen ügyben ettől eltérően döntsön.

18. A Bíróság emlékeztet arra, hogy az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. cikke három szabályból áll: az első szabály, amelyet az első bekezdés első mondata tartalmaz, egy általános szabály, amely lefekteti a javak tiszteletben tartásához fűződő jogot; a második szabály, amelyet az első bekezdés második mondata tartalmaz, a tulajdontól való megfosztást és annak feltételeit foglalja magában; a harmadik szabály, amelyet a második bekezdés tartalmaz, kimondja, hogy az Állam - többek között - jogosult a javak köz érdekében történő használatának a szabályozására. A második és harmadik szabályt, amelyek a javak szabad élvezetébe való bizonyos beavatkozásokat érintenek, az első szabályban lefektetett általános alapelv fényében kell olvasni (ld. számos egyéb precedens mellett, *Hábenczius v. Hungary*, no. 44473/06, § 27, 2014. október 21.).

19. A Bíróság megállapítja, hogy a kérelmezők bankszámláinak zár alá vétele ideiglenes intézkedés volt, azzal a céllal, hogy azon vagyontárgyakat szükség esetén elkobozhassák, melyek tekintetében úgy tűnik, hogy a társadalom kárára elkövetett cselekmények eszközét képezték. Így, a kifogásolt intézkedés, mely nem vont maga után tulajdonos változást, a tulajdonjog használatának szabályozását jelentette, az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikk második bekezdésében foglaltak szerint. A Bíróság ebből a szempontból nem tartja lényegesnek, hogy a bankszámlákon lévő pénz harmadik személytől származik, vagy harmadik személy javát

szolgálja – tény marad az, hogy a zár alá vétel hatálya alatt ezek az összegek a kérelmező tulajdonát képezték.

20. A Bíróság emlékeztet arra, hogy a beavatkozás akkor összeegyeztethető az Első Kiegészítő Jegyzőkönyv 1. Cikkével, ha jogszerű, a köz érdekében áll és arányos, tehát a közérdek és a magánszemély alapvető jogainak védelmére vonatkozó követelmények „egyensúlyban” vannak. Ez a szükséges egyensúly nem áll fenn akkor, ha az érintett személyre egyedi és túlzott teher nehezedik (ld. több más precedens mellett a fent idézett *Hábenczius* ítélet 29. pontját).

21. A jelen ügyben nem volt vita a felek között abban a kérdésben, hogy a beavatkozást törvényben határozták meg és közérdekből történt. A kérelmezők azonban azzal érveltek, hogy az intézkedés, időtartamát tekintve, szükségtelen és aránytalan volt.

22. A Bíróság megállapítja, hogy a zár alá vétel 2010-ben történt és azóta nem történt meg a feloldása. A Kormány nem jelölte meg a hazai jognak egyetlen olyan szabályát sem, mely előírná a hatóságok számára, hogy bizonyos határidőben vagy meghatározott időtartam lejártát követően meg kell szüntetni az intézkedést. Valóban úgy tűnik, hogy a kifogásolt intézkedést határozatlan ideig fent lehet tartani.

23. Ezen körülmények elegendőek ahhoz, hogy a Bíróság arra a megállapításra jusson, hogy a kérelmezők bankszámláinak tíz évet meghaladó időtartamra szóló zár alá vétele a kérelmezőkre egyedi és túlzott terhet rótt, felborítva a tulajdon védelméhez fűződő követelmények és a közérdek közötti „tisztes egyensúlyt” (ld. *mutatis mutandis* a fent idézett *Hábenczius* ügyben hozott ítélet 36. pontját). Ezzel kapcsolatban a Bíróság nem tudja figyelembe venni azt a tényt, hogy az intézkedés a brit hatóságoknak nyújtott jogsegély keretében történt, mivel a kérelmezők érdeksérrelme a magyar hatóságok döntéseinek eredményeként következett be, melyért a nemzetközi jog alapján az alperes Állam kell felelősséget vállaljon.

Ezért az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

24. Az Egyezmény 41. Cikke a következőképpen rendelkezik:

„Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

KOSURNYIKOV ÉS MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG
ÍTÉLET

24. A Hivatal 2018. augusztus 6. napján és 2019. január 16. napján kérte a kérelmezőket, hogy jelöljék meg igazságos elégtétel iránti igényüket. A kérelmezők ennek azonban nem tettek eleget. Ilyen körülmények között a Bíróság nem tud dönteni ebben a kérdésben (a Bíróság Szabályzatának 60. pontja).

A FENTI INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG
EGYHANGÚLAG,

1. *Kinyilvánítja*, hogy a kérelem elfogadható;
1. *Úgy dönt*, hogy az Egyezmény Első Kiegészítő Jegyzőkönyvének 1. Cikkét megsértették.

Készült angol nyelven, kihirdetve írásban 2021. január 21. napján a Bíróság Szabályzatának 77.§ 2. és 3. pontja szerint.

Renata Degener
Helyettes jegyzőkönyv-vezető

Alena Poláčková
Elnök

KOSURNYIKOV ÉS MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG
ÍTÉLET

MELLÉKLET

A kérelmezők listája:

Sorsz.	A kérelmező neve	Szül. év	Állampolgárság	Tartózkodási hely
1	KOSURNYIKOV Igor	1954	magyar	Budapest
2	KOSURNYIKOV Dorottya Natália	1987	magyar	Budapest
3	KOSURNYIKOVNÉ SIMON Katalin Zsuzsanna	1956	magyar	Budapest